

Zebra Auto-Moto kool OÜ

**A1-ALAMKATEGOORIA
MOOTORSÕIDUKIJUHI
ETTEVALMISTAMISE ESMAÕPPE
ALGASTME ÕPPEKAVA**

KINNITAN

/digitaalselt allkirjastatud/

Kristi Sikats

juhataja

28.11.2021

Sisukord

A1-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE ALGASTME KOOLITUSE EESMÄRGID.....	3
1. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED.....	3
1.1. Juhi ettevalmistamise algastme koolitusel õpingute alustamise tingimused.....	3
1.2. Juhi ettevalmistamise algastme koolituse ülesehitus ja korraldus.....	4
1.3. Õppekeskkonna kirjeldus	4
1.4. Mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsioon.....	4
1.5. Juhi ettevalmistamise koolituse lõpetamine	5
2. A1-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE ALGASTME KOOLITUSE LIIKLUSTEORIA- JA SÕIDUTUNDIDE TEEMATABEL JA TUNDIDE MAHT	6
3. A1-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE ALGASTME KOOLITUSE ÕPIVÄLJUNDID	8
3.1. Liiklusteooriaõppe õpiväljundid	8
3.2. Sõiduõppe õpiväljundid.....	21
4. KOOLITAJA EKSAINEERIMIS- JA HINDAMISJUHEND	27
4.1. Teoriakursuse hindamine	27
4.2. Sõidutundide hindamine	27

A1-ALAMKATEGORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE ALGASTME KOOLITUSE EESMÄRGID

A1-alamkategoria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise algastme koolituse eesmärgiks on anda tulevastele liiklejatele teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele. Ühtlasi on koolituse eesmärgiks luua õpilastele võimalused kujuneda vastutustundlikeks, iseseisvateks, teisi liiklejaid arvestavateks ja keskkonda säästvateks juhtideks. Lisaks aidatakse õpilasel oma sõiduoskusi realistlikult hinnata, et õpilane saaks seeläbi iseseisva juhina oma oskusi jätkuvalt edasi arendada.

1. KOOLITUSE KORRALDUSLIKUD ALUSED

Zebra Autokooli A1-alamkategoria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise algastme koolituse õppekava on koostatud Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määruse nr 60, „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad” põhjal. Õppekava vastab Riigikogu 18.02.2015. a välja antud Täiskasvanute koolituse seaduses ja Haridus- ja teadusministri 19.06.2015. a määruses nr 27 “Täienduskoolituse standard” kehtestatud nõuetele. Õppekava kuulub teeninduse õppevaldkonda ja transporditeenuste õppekavarühma. Õppekavas on ära toodud A1-alamkategoria mootorsõidukijuhi algastme koolitusel õpingute alustamise tingimused, koolituse ülesehitus ja korraldus, õppekeskkonna kirjeldus, mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooninõuded, koolituse lõpetamise kriteeriumid, õpiväljundid ning koolitaja eksamineerimis- ja hindamisjuhend.

Koolitaja õppekava on kinnitatud Zebra Auto-Moto kool OÜ juhatuse otsusega 01. veebruaril 2020.

1.1. Juhhi ettevalmistamise algastme koolitusel õpingute alustamise tingimused

A1-alamkategoria mootorsõidukijuhi algastme koolitusele saab õppima asuda isik, kes õppetöö alustamise ajaks on vähemalt 15,5-aastane. Lisaks peab koolituskursusele

vastuvõtmiseks isik omama A1-alamkategoria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit.

1.2. Juhid ettevalmistamise algastme koolituse ülesehitus ja korraldus

A1-alamkategoria mootorsõidukijuhi algastme koolituse hulka kuuluvad liiklusteooriaõpe, sõiduõpe ning esmaabi koolitus. Teooriaõpe jaguneb 24 teooriatunniks, millele lisandub kooli teooriaksam. Sõiduõpe jaguneb 12 sõidutunniks.

Liiklusteooria tunni pikkuseks on 45 minutit. Õppesõidutunni pikkus on 45 minutit. Korraga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta peab õpetaja ja õpilase jaoks olema katkematu puhkepaus vähemalt 15 minutit, mille jooksul õppetegevust ei toimu. Osavõtt kõigist teooria- ja sõidutundidest on kohustuslik. Õppesõidul võib õpetaja õpetada korraga ainult ühte õpilast.

1.3. Õppekeskkonna kirjeldus

Liiklusteooria õpe toimub loengute vormis auditoorselt või elektrooniliselt Zebra Autokooli e-õppekeskkonnas.

Sõiduõpe toimub liikluseks suletud õppesõiduväljakul ja liikluses koos teiste liiklejatega. Sõiduvahendiks on A1-alamkategoria kahe rattaline mootorratas, mille mootori töömaht ei ületa 125 kuupsentimeetrit ja võimsus ei ületa 11 kilovatti või mille võimsuse ja massi suhe ei ületa 0,1 kilovatti kilogrammi kohta.

Õppesõidu ajal on õpilasel kohustus kasutada nõuetele vastavat sobiva suurusega motokiivrit, motosaapaid või muid kinniseid hüppeliigese kaitsega saapaid, motokindaid ning vähemalt põlve-, õla- ja küünarliigese kaitsemeid. Lisaks turvavarustusele peab õpilasel seljas olema eredavärviline ohutusvest, mille seljaosal on õppesõidu tunnusmärk.

1.4. Mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsioon

A1-alamkategoria mootorsõidukijuhi algastme koolituse liiklusteooria- ja sõiduõpet viib läbi mootorsõidukijuhi õpetaja, kes omab:

- 1) A-kategoria mootorsõiduki juhtimisõigust ja sõidukogemust vähemalt kolm aastat;
- 2) kehtivat mootorsõidukijuhi õpetaja 6. taseme kutsetunnistust;

- 3) Transpordiameti poolt väljastatud A-kategooria mootorsõidukijuhi õpetamise õigust.

1.5. Juhhi ettevalmistamise koolituse lõpetamine

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tunnid on üles ehitatud eesmärgiga aidata õpilasel saavutada ettenähtud teadmised ja oskused. Õppekavas toodud õpiväljundite saavutamiseks teeb aga õpilane iseseisvat tööd vastavalt tema võimetele ja vajadustele.

Juhhi ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamine. Õpiväljundite saavutamise tõendamiseks tuleb õpilasel pärast teooria- ja sõiduõppe läbimist sooritada edukalt kooli teooria- ja sõidueksam õppetöö välisel ajal. Sooritades eksamid positiivselt ning saavutades nõutavad õpiväljundid, väljastab autokool õpilasele mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistuse. Juhul kui õpilane vajab täiendavalt individuaalseid lisaõidutunde, saab ta koolituskursuse tunnistuse pärast lisaõidutundide ja uue kooli sõidueksami edukat sooritamist.

2. A1-ALAMKATEGORIA MOOTORÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE ALGASTME KOOLITUSE LIIKLUSTEORIA- JA ÕIDUTUNDIDE TEEMATABEL JA TUNDIDE MAHT

Teooriaõpe		Sõiduõpe	
Teema	Õppetunde	Teema	Sõidutunde
Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	1	Juhi tööasend ja turvavarustus	1
Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	1	Mootorratta käsitlemine	2
Liiklus kui süsteem	2		
Ohutu liiklemise põhimõtted	2		
Teiste liiklejatega arvestamine	1		
Mootorratta turvalisus	2		
Inimene sõidukijuhina	1		
Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites	2		
Sõidujärjekord sõites	1	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	2
Sõidu eripära, asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	2		
Mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine	1		
Käitumine liiklusõnnetuse korral	2		
Grupis sõit	1		
Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	2	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	2

Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	1	Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal	3
Keskkonda säästev mootorratta kasutamine	1		
Mootorratta juhtimine rasketes tee-ja ilmastikuoludes	1		
Kokku algastme koolituses	24	Kokku algastme koolituses	12
Kooli liiklusteooriaeksam	1	Kooli sõidueksam	1
Algastme koolituse liiklusteooria- ja sõidueksam Transpordiametis			
Esmase juhiloasaamine			

3. A1-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI ETTEVALMISTAMISE ALGASTME KOOLITUSE ÕPIVÄLJUNDID

3.1. Liiklusteooriaõppe õpiväljundid

T 1.1.1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Ei ole.
Aine lühikirjeldus	Antakse ülevaade juhiloa saamise tingimustest ja korrast, juhikoolituse eesmärkidest ja juhi õppekavast, õppetöö korraldusest ja õppetööd reguleerivatest dokumentidest. Seatakse koolitusele ühised eesmärgid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust. Lua eeldused olukorrale, kus juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid ja õpilase juhilubade saamisega ning juhi koolitusega seotud eesmärgid langeksid võimalikult palju kokku.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; • teab õppetöö korraldust; • teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; • on omaks võtnud juhi ettevalmistamise riikliku õppekavaga seatud juhi koolituse eesmärgid.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda järgnevate õigusaktidega: Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad (https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020005). Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele (https://www.riigiteataja.ee/akt/116012020007). Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

T 1.1.2.	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitakse pärast tundi "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Lisaks kohustuslikele teooriatundidele ja sõidutundidele on kursuse raames palju iseseisvat tööd. Aine raames täpsustatakse iseseisva töö sisu ja mahtu. Aidatakse õpilasel koostada individuaalne õppeplaani – õppetöö ajaline jaotus, iseseisev töö, õppimine juhendajaga jms. Rõhutatakse õpilase aktiivset rolli õppetöös ja vajadust võtta vastutus oma õppimise eest.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused vastutuse võtmiseks oma õppimise eest ja aidata õpilasel koostada individuaalne õppeplaani.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplaani; • teab kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Iseseisva töö sisu	Õpilane koostab individuaalse õppeplaani. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

T 1.1.3.	Liiklus kui süsteem
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine"
Aine lühikirjeldus	Liiklus koosneb mitmest osast – tee, liikleja, sõiduk, seadusandlus – moodustades süsteemi. Süsteemi erinevad osad on vastasmõjus – muutused ühes kutsuvad esile ka muutused teistes. Antakse ülevaade olulisemast süsteemi erinevate osade kohta – terminind, liiklusalane seadusandlus, sõiduk, liikluskorraldusvahendid jms.

Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks liiklust kui süsteemi.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat; • teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid; • mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana; • teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

T 1.1.4.	Ohutu liiklemise põhimõtted
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Võimalikke ettetulevaid liiklusolukordi on väga palju ja neid ükshaaval selgeks õppida ei ole võimalik. Aine raames analüüsitakse tüüpilisemaid liiklusolukordi ja arutletakse, millised on juhi võimalused tagada ohutus nendes olukordades. Sõnastatakse ühiselt ohutu liiklemise põhimõtted. Omandatakse piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga ja märguannete kasutamisega seotud reeglid.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused isiklike ohutu liiklemise põhimõtete väljatöötamiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgvahe hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine; • teab piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid; • teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid; • on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Välja töötada isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.

Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.
-----------------------	--

T 1.1.5.	Teiste liiklejatega arvestamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklejate käitumises on vanusest, kogemusest, kasutatavast mootorrattast jms tulenevaid erisusi. Neid erisusi teades oskab juht teiste liiklejatega paremini arvestada. Ühe liikleja poolt tehtud viga ei vii vältimatult õnnetuseni kui teine pool teab mida ette võtta õnnetuse ärahoidmiseks. Arutletakse selle üle, milliseid liiklejate rühmi on, millised on nende käitumise eripärad ja kuidas iga liikleja saab neid eripärasid teades ohutuse tagada.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused teiste liiklejatega arevestava käitumise kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab, et liikluses osaleb erinevaid liiklejate rühmi; • teab erinevate liiklejate rühmade käitumise eripärasid; • teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähem kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid; • omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestama eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega; • mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust; • on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähem kaitstud liiklejatega ja tagama oma käitumisega nende ohutuse.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

T 1.1.6.	Sõiduki turvalisus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".

Aine lühikirjeldus	Tööstus areneb väga kiiresti. Mootorrataste tootjad pööravad järjest suuremat rõhku sõidukite turvalisusele. Tehnikasaavutusi saavad juht ja sõitjad enda ohutuse suurendamiseks kasutada turvavarustuse tööpõhimõtet ning kuidas turvavarustust õigesti kasutada. Kõige parem on turvavarustuse õige kasutamise vajadust selgitada külastades turvahalli.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused turvavarustuse õigeks kasutamiseks vajalike teadmiste ja oskuste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks kasutada turvavarustust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • mõistab mootorratta kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab peamisi tänapäeva mootorratastel kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (kaassõitja turvavarustuse kasutamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine); • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on enam motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab nõudeid sõitjate turvavarustuse kasutamisele; • teab mootorrattale istumise ja mahatulekuga vajalikke ettevaatusabinõusid; • teab nõudeid kasutatava mootorratta tehnoseisundile; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel; • teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Tutvuda vähemalt ühe mootorratta kasutusjuhendiga leidmaks juhiseid antud mootorratta turvavarustuse kasutamiseks. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

T 1.1.7.	Inimene sõidukijuhina
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Inimestena oleme erinevad. Erinevused võivad olla tingitud kaasasündinud teguritest (sugu, isiksuse omadused, impulsiivsus,

	kognitiivsed funktsioonid), elu jooksul välja kujunevatest teguritest (vanus, kogemused, hoiakud, väärtused, motiivid, iseloom jms) ning kiiresti muutuvatest asjaoludest (väsimus, tervislik seisund, emotsioonid, joove jms). Arutletakse selle üle, kuidas nendest teguritest tulenevat negatiivsed mõju juhi käitumisele saab vältida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mõistmaks erineva liikluskäitumise põhjuseid, saada teadlikuks enda isikuga seotud liikluskäitumist mõjutavatest tugevatest ja nõrkadest külgedest. Lua eeldused strateegiate väljatöötamiseks neid kahjulikke mõjusid vähendada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid; • teab kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist; • teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele; • on enda jaoks välja töötanud strateegiad isiksusega ja tervisliku seisundiga seotud liikluskäitumist mõjutavatest asjaoludest tulenevate kahjulike mõjude vältimiseks; • on rohkem motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonna säästlikkust, elu üldistes eesmärkides ja käitumises.
Iseseisva töö sisu	Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	Lugeda E-koolis teemakohaseid materjale.

T 1.1.8.	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on valida teel otse sõites ja manöövri sooritamisel õige asukoht. Omandatakse sõidu alustamise ja mootorratta asukoha valikuga seonduvad reeglid. Arutletakse, kuidas tagada sõidu alustamisel ohutus, milliseid ettevalmistusi tuleb sõiduks teha, millised on tee erinevad osad ja nende otstarbed; mille järgi ära tunda eraldi rada ühissõidukile, kergliiklejatele jms; kui sõiduradasid on mitu, siis milline rada valida; kuidas saab mootorrattur õige paiknemisega teel riske vältida.

	Analüüsitakse mootorrattaga sõites seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused sõitmisel õige asukoha valikuks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks sõidu planeerimisega riske vältida ning keskkonda säästa.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas mootorrattaga sõitu ohutult alustada; • teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet; • teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid; • teab kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on rohkem motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Iseseisva töö Sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

T 1.1.9.	Sõidujärjekord sõites
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Üheks ohutu liiklemise eelduseks on õige sõidujärjekorra määramine teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ületamisel. Omandatakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ning raudteeülesõidukohtadel ja õuelade, parklate, jalgrattateede, teega külgnevate alade, raudtee, trammitee jms ületamisel sõidujärjekorra määramisega seotud reeglid. Analüüsitakse teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõiduga seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused ristmike ja teega külgnevate alade ületamisel õige sõidujärjekorra määramiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ja motivatsiooni suurenemiseks ristmikel sõites võimalikke ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevate aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud

	liiklusreegleid; <ul style="list-style-type: none"> • omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on rohkem motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

T 1.1.10.	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Omandatakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimise ga seonduvad reeglid. Asulavälisel teel ja kiirteel mootorratta juhtimine erineb asulas sõidust peamiselt sõidukiiruse poolest. Suurema sõidukiiruse ga kaasneb oht õnnetuse korral rohkem viga saada; midagi olulist võib tähele panemata jääda; kui ohtu märgatakse, siis on vähem aega õige otsuse vastuvõtmiseks ja tegutsemiseks. Lubatud sõidukiirust ületatakse siin ka rohkem - sõit tundub ohutum, sõidukiiruse hüpnos jms. Kuid ka väljaspool asulat ja kiirteel saab ohutult sõita – valides oludele vastava sõidukiiruse ja hoides enda ümber tegutsemiseks piisavalt ruumi. Analüüsitakse asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luua eeldused asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimiseks ja ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurenemiseks järgida ka asulavälisel teel ja kiirteel sõites sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoida ohutut piki- ja külgvahet.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud reegleid; • teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimise ga seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;

	<ul style="list-style-type: none"> • on rohkem motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorratast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse temaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liikluste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

T 1.1.11.	Sõiduki peatamine ja sõidu lõpetamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Peatamine ja parkimine ning hädapeatamine peavad toimuma selliselt, et muud liiklust ei takistata. Omandatakse peatumise ja parkimise ning hädapeatumisega seotud reeglid. Lahendatakse peatumise ja parkimise ga ning hädapeatamisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused peatumiseks ja parkimiseks ning hädapeatamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reeglite järgimiseks
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab ja oskab mootorratta probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumisega ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid; • teab kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda; • on rohkem motiveeritud peatumise ja parkimisega ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima. • teab kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida. • Teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms.)
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse temaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liikluste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

T 1.1.12.	Käitumine liiklusõnnetuse korral
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ja "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Liiklusõnnetus on riskiolukord, kuhu ükski mootorrattur ei taha sattuda. Kui aga liiklusõnnetus siiski juhtub, eeldab see mootorratturile kindlate reeglite järgi käitumist. Omandatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud reeglid. Lahendatakse liiklusõnnetuse korral käitumisega seotud probleemülesandeid. Analüüsitakse liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi ohutuse ja liikluskindlustusseaduse seisukohast.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused liiklusõnnetuse korral õige ja ohutu käitumise jaoks vajalike teadmiste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda; • teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liikluseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Kohustuslik osaleda esmaabi koolitusel. Külastada Eesti Liikluskindlustuse Fondi kodulehte (http://www.lkf.ee/) Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid. Liikluskindlustuse seadus (https://www.riigiteataja.ee/akt/113032019014).

T 1.1.3.	Sõit grupis
Teooriaõppe maht	1 tund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Omandatakse mootorrattaga grupis sõitmisega seonduvad reeglid. Analüüsitakse mootorrattaga grupis sõitmisega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas oleks saanud neid ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Luuu eeldused mootorrattaga grupis sõitmisel ohtude vältimiseks vajalike teadmiste kujunemiseks.

Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate rataste asukoht teel) lähtuvalt grupi suuruselt, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, ratta iseärasusest, juhi kogemusest jms; • mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus; • teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooni seadmete kasutamine); • mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.
Iseseisvatöö sisu	Planeerida üks marsruut, võttes arvesse grupis sõidu reegleid. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik Kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

T 1.1.14.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Omandatakse möödasõidu, möödumisega ning ümberpõikega seotud reeglid. Arutletakse selle üle, milliseid ohte võib möödasõidul ette tulla ja kuidas neid ohte vältida. Analüüsitakse möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud liiklusõnnetuste tekke põhjuseid ja kuidas neid oleks saanud ära hoida.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks vajalike teadmiste kujunemiseks ning motivatsiooni suurendamiseks kaaluda hoolega möödasõiduvajadust.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab mootorrattal ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi; • teab kuidas mootorrattal ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata; • teab kuidas käituda mootorrattal möödasõidetava rollis; • on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Iseseisva töö sisu	Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002). Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

	<ul style="list-style-type: none"> • on rohkem motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.
Iseseisva töö sisu	<p>Lugeda läbi liiklusseaduse teemaga seotud osa (https://www.riigiteataja.ee/akt/130102019002).</p> <p>Lahendada teemakohaseid liiklusteste.</p> <p>Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.</p>
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

T 1.1.15.	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Sõitu planeerides on võimalik teekonnaga seotud ohte vältida – marsruudi ja aja valik, sõiduki ettevalmistus sõiduks, vajaminev varustus, vajalikud puhkepausid, juhi seisund jms
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitu aegsasti planeerides saab mõjutada sõidu ohutust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on rohkem motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima; • teab, et sõitu kavandades tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms).
Iseseisva töö sisu	<p>Õpilane planeerib etteantud marsruudil liikumise, tuues välja selle teekonna ohtlikud kohad ja lahendused nende vältimiseks. Sõidutunnis sõidetakse see marsruut läbi ja hiljem tehakse analüüs.</p> <p>Lahendada teemakohaseid liiklusteste. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.</p>
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid. Liiklusseadus, maanteede atlas, Tartu linna kaart.

T 1.1.16.	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.

Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Mootorratta kasutamisega kaasneb kahju keskkonnale. Kuidas saab seda kahjulikku mõju vähendada? Sõiduviisi valikuga, sõidu planeerimisega, mootorratta korralise hooldamisega, mootorratta valikuga ostes jms. Arutletakse vajadustest lähtuvalt võimaluste üle säästa ja milliseid meetmeid keegi on nõus keskkonna säästmiseks tarvitusele võtma.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused mootorratta säästlikuks kasutamiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks mootorrattast kasutades keskkonda säästa. Luua eeldused enesehinnanguks – kui motiveeritud keegi on mootorrattast keskkonda säästvalt kasutama.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab kuidas mootorratta kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada; • oskab leida mootorratta kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta; • teab kuidas jälgida kütuse kulu; • on rohkem motiveeritud mootorrattast kasutades keskkonda säästma; • mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis.
Iseseisva töö sisu	Võrrelda vähemalt kolme erineva mootorratta kasutusjuhendit ja leida nendest sarnased juhised keskkonnasäästliku sõiduki kasutamise kohta. Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega. Kirjutada esse teemal "Mootorratta säästlik kasutamine ja sellega seonduv"
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid. Vähemalt kolme erineva mootorratta kasutusjuhend.

T 1.1.17.	Sõitmine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse teooriaõppesse.
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe õppeaine "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest".
Aine lühikirjeldus	Rasketes tee- ja ilmastikuolud põhjustavad tee ja rattavahelise haardumise või nähtavuse halvenemise. Kuidas sellistes rasketes oludes ohutult mootorrattast juhtida? Selleks, et rattur saaks sõita ohutult (suudaks säilitada tee ja ratta vahelise haardumise, oskaks valida oludele vastava sõidukiiruse ja õige pikivahe), peab ta arvestama asjaoluga, et mootorrattale mõjuvad jõud, mis võivad töötada vastupidiselt juhi soovile. Mõistes mootorrattale mõjuvaid jõude ja kuidas juht oma käitumisega saab neid jõudusid muuta, saab sõites neid arvestada. Arutletakse järgmistel teemadel: peatamisteed = reageerimisteed + pidurdusteed; reageerimisaeg, pidurdusteedonna sõltuvus sõidukiirusest, haardumisest ja massist,

	tsentrifugaaljõud, inerts, kineetiline energia, jääkkiirus, kokkupõrkel vallanduvad jõud jms.
Aine üldesmärgid	Luu eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmiseks vajalike teadmiste kujunemiseks. Luua eeldused rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõitmisega seotud ohtude mõistmiseks ja teadmiste kujunemiseks kuidas neid ohte vältida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; • teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.
Iseseisva töö sisu	Tutvuda E-koolis teemakohaste materjalidega.
Kohustuslik kirjandus	E-kooli teemakohased materjalid.

3.2. Sõiduõppe õpiväljundid

S 1.2.1.	Juhi tööasend ja turvavarustus
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 1 sõidutund
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud teooriaõppe ained "Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest" ning "Iseseisvaks õppimiseks juhendamine".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi kohas, kus muud liiklust ei häirita ega ohustata, näiteks muuks liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul, turvahallis ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Omandatakse sõiduks valmistumiseks vajalikud oskused –oskus kontrollida mootorratta vastavust tehnonõuetele, oskus aru saada, millal mootorratta kasutamine on ohtlik.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Motivatsiooni suurendamiseks kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: *oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, kasutades näiteks mootorratta käsiraamatut; *oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; *oskab ise kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel kinnitada turvavarustust; selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; *oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; *teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte; *on rohkem motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatel.
Iseseisvatöö sisu	Vähemalt ühe mootorratta kasutusjuhendiga tutvumine.

S 1.2.2.	Mootorratta käsitsemine
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.

Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe aine "Juhi tööasend ja turvavarustus".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi liikluseks suletud alal, õppesõiduväljakul ja/või selleks kohandatud simulaatoril. Harjutatakse mootori käivitamist, mootorratta juhtimisseadmete käsitlemist, manööverdämist, märgu andmist, sujuvat liikumist, sõidu lõpetämist, pidurdämist jms. Harjutämist jätkatakse kuni saavutatakse ohutu ja keskkonda säästev mootorratta käsitlemise vilumus tasemel, mis on vajalik sõidu õpingute alustämiseks vähese liiklusega teel.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva mootorratta käsitlemisoskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkämiseks vähese liiklusega teedel. Õpilane oskab paigalt võtta, mootorrattast sujuvalt ja äkkpidurdämiseiga peatada ning sõidurada vahetada.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: *oskab käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teedel; *teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale; *omab realistlikku arusaama isiklikest, mootorratta käsitlemisega □ seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; *tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega ning oskab oma käitumises nendega arvestada; *on motiveeritud mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 1.2.3.	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe aine "Mootorratta käsitlemine"
Aine lühikirjeldus	Viimistletakse mootorratta ohutu ja keskkonda säästva käsitlemise vilumust tasemeni, mis on vajalik sõiduõppe jätkämiseks erinevates liiklussituatsioonides. Harjutatakse liik luses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regiooni eripäräle: tähelepanu suunämist liikluses olulise le, ohutu liiklemise põhimõtete kohaldämist, teiste liiklejatega arvestämist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenämist ja nende ületämist; sõidujärjekorra reeglite kohaldämist; peatumist ja parkimist, manöövrite

	sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides. Luuakse eeldused valmiduse kujunemiseks võtta juhina vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest. Luuakse eeldused realistlikku arusaama kujunemiseks isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmiseiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none"> *oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; *omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; oskab peatuda ja parkida teel; ☐ *teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; *mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; *omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teedel sõitmiseiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; *tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 1.2.4.	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe aine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Koolitus viiakse läbi keerulisema ja tihedama liiklusega teedel. Harjutatakse liikluses osalemiseks vajalikke oskusi vastavalt regioonri eripärale: tähelepanu suunamist liikluses olulisele, ohutu liikle m ise põhimõtete kohaldamist, teiste liiklejatega arvestamist, õige asukoha valikut teel; teede lõikumisaladele, teega külgnevatele aladele, raudteeülesõidukohale lähenemist ja nende ületamist; sõidujärjekorra reeglite kohaldamist; peatumist ja parkimist, manöövrite sooritamist jms. Juhitakse tähelepanu liikluses osalemisega seotud ohtudele ja nende vältimise võimalustele.
Aine üldesmärgid	Luuakse eeldused keerulisema ja tihedama liiklusega teedel liiklemiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutust oma õppimise eest. Luua eeldused realistliku arusaama

	kujunemiseks erinevates liiklussituatsioonides osalemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> *oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teedel käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt; *omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; *teab erineva liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; *mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; *omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; *tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega erineva liiklusega teedel ning oskab oma käitumises nendega arvestada; *kohanema liikluses toimuvate muutustega; *on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; *on võimeline liiklusoludega arvestades mootorrattast juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 1.2.5.	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 2 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud eelnevad sõiduõppe teemad.
Aine lühikirjeldus	Aine raames läbiviidavas sõidutunnis rakendatakse teooriaõppes omandatud teadmisi pärisuunas ja vastassuunas möödasõidu, möödumise ja võimalusel ka ümberpõike kohta – mootorrattaga ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu hindamine, käitumine möödasõitja ja möödasõidetava rollis, ohu ilmnemisel möödasõidu katkestamine jms.
Aine üldeesmärgid	Lua eeldused mootorrattaga ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Suurendada järjest rohkem õpilase vastutus oma õppimise eest. Lua eeldused realistliku arusaama kujunemiseks isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;

	<ul style="list-style-type: none"> *mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; *oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuuna vööndi kaudu; *oskab käituda möödasõidetava rollis; *omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise, ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

S 1.2.6.	Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal
Koht õppekavas	Aine kuulub õppekava algastme koolituse sõiduõppesse.
Kohustuslike sõidutundide arv	Vähemalt 3 sõidutundi
Aine läbimise eeltingimused	Läbitud sõiduõppe aine "Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teedel".
Aine lühikirjeldus	Õpilane planeerib sõidu punktist A punkti B ja sõidab sihtpunkti plaani kohaselt. Sõitu planeerides kasutatakse navigeerimisseadet ja/või kaarti. Planeeritud teekonnal sõites on oluline pöörata tähelepanu sõiduraja valikule riski vältimise eesmärgil ja harjutada sõitu juhatusmärkide järgi.
Aine üldeesmärgid	Luu eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> *oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; *mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; *on rohkem motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; *sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine.
Iseseisvatöö sisu	Määratakse vajadusel sõiduõppe individuaalprogrammis.

4. KOOLITAJA EKSAMINEERIMIS- JA HINDAMISJUHEND

Järgnevas juhendis on kirjeldatud õpiväljundite saavutamiseks püstitatud kontrolli meetodeid ja hindamiskriteeriumeid. Õpilase poolt omandatud teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist: sooritas (+), ei sooritanud (0).

4.1. Teoriakursuse hindamine

Kui õpilase hindamisel kasutatakse hindamismeetodina õpilase suulist küsitlemist, siis õpetajal on õigus otsustada, kas õpilase vastused olid piisavad või on vaja esitada täiendavaid küsimusi. Õpilasel on õigus saada vahetult tagasisidet.

Aine käigus võib nõuda õpilaselt teemakohase testi sooritamist. Küsimuste arvu määrab õpetaja töö käigus. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Iseseisvate tööde hindamisel kasutatakse mitteeristavat hindamist (esitatud - esitamata), õpilane saab õpetajalt tagasisidet.

Pärast kursuse läbimist tuleb õpilasel sooritada lõputest, mis sisaldab 60 küsimust kogu teoriakursuse vältel läbitud ainete kohta. Õigete vastuste minimaalne osakaal peab olema vähemalt 90%.

Teoriakursuse eduka lõpetamise eelduseks on kõigi testide sooritamine, iseseisvate tööde õigeaegne esitamine ja vahetestide ning lõputesti edukas sooritamine. Testide järelsooritamine toimub õppetöö välisel ajal õpetajaga kokkuleppel.

4.2. Sõidutundide hindamine

Sõidutundides õpiväljundite saavutamise kontrollimine toimub sõiduõpetaja poolt teema käsitlemisel õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Sõiduülesanne sisaldab antud teemas õpitu rakendamist. Sõiduharjutuse lõpus annab sõiduõpetaja õpilasele tagasisidet õpiväljundite saavutamise kohta. Hindamine käib põhimõttel sooritas (+), ei sooritanud (0).

Sõiduõpe lõpeb kooli sõidueksamiga, mida hinnatakse, võttes arvesse järgnevat:

- Iga juhtimisolukorra kohta antav hinnang peab näitama õpilase oskust käsitseda ja juhtida sõidukit

liikluses täiesti ohutult. Õpetaja peab ennast tundma täiesti turvaliselt kogu koolieksami ajal. Hindamisel annab õpetaja hinnangu kogu sõidule tervikuna, pöörates erilist tähelepanu sellele, kas õpilane oskab käsitleda ja juhtida sõidukit ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt. Siia kuulub kohanduv, kindel ja ohutu juhtimisstiil, tee- ja ilmastikuolude arvestamine, muu liikluse arvestamine, teiste (eriti ohualtimate) liiklejatega arvestamine ning ettenägelikkus.

- Selliste vigade või ohtlike käitumisviiside puhul, mis ohustavad sõidukit või teisi liiklejaid, katkestatakse eksamisõit enneaegselt, sõltumata sellest, kas õpetaja pidi sekkuma auto juhtimisse või mitte. Koolieksam loetakse mittesooritatuks. Erandjuhtudel on õpetajal õigus otsustada, kas viia eksam lõpule või mitte. Kui õpetaja on otsustanud eksamisõidu katkestada, jätkub edasine tund tavapärase sõidutunnina, mille käigus pööratakse tähelepanu õpilase vajakajäämistele.
- Koolieksami võib õpilane sooritada enda sõiduõpetajaga või autokooli siseselt mõne teise sõiduõpetajaga.